

Mateřská škola Česká Ves, Holanova 53 – příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

Motivační název:

„CESTOU NECESTOU...“

Motto:

*„Cesty nikdo nedohoní, utíkají tam a zpět, zvol si jednu
a jdi po ní, poznáš celý širý svět“*

1.	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP	3
1.2	Údaje o škole	3
1.3	Zřizovatel	3
1.4	Platnost dokumentu	3
2.	Obecná charakteristika školy	4
2.1	Lokalita školy, charakter a specifika budovy	4
2.2	Stravování	4
2.3	Spolupráce s institucemi	5
3.	Podmínky vzdělávání	6
3.1	Věcné podmínky	6
3.2	Životospráva	6
3.3	Psychosociální podmínky	7
3.4	Organizace chodu	8
3.5	Řízení mateřské školy	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění	10
3.7	Spoluúčast rodičů	12
3.8	Podmínky a popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	14
3.10	Podmínky a popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
3.11	Podmínky pro práci s dětmi s odloženou školní docházkou	15
3.12	Podmínky a popis zajištění průběhu distančního vzdělávání dětí v době uzavření školy	15
3.13	Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	15
4.	Organizace vzdělávání	16
4.1	Počet tříd včetně bližší charakteristiky	16
4.2	Přijímání dětí do mateřské školy	17
5.	Charakteristika vzdělávacího programu	18
5.1	Zaměření školy, vize a cíle	18
5.2	Metody a formy vzdělávání	20
5.3	Ochrana před sociálně patologickými jevy	21
6.	Vzdělávací obsah	21

6.1	Integrované bloky	21
6.1.1	Cesta z prázdnin do školky	22
6.1.2	Usměvavá tvářička, ke zdraví je cestička	27
6.1.3	Cesta zapadaná podzimním listím	31
6.1.4	Zamrzlá cesta	35
6.1.5	Cesta do pohádky	40
6.1.6	Tralala, tralala, cesta vede do jara	45
6.1.7	Cestička k domovu, létu a prázdninám.....	50
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	57
6.3	Doplňkové programy	58
6.4	Ekologická podpora	58
7.	Systém evaluace	59
8.	Závěr	62

1. Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

MOTIVAČNÍ NÁZEV: „Cestou necestou...“

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Česká Ves, Holanova 53 – příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Holanova 53, Česká Ves, 790 81

KONTAKTY: 584 428 064, 730 136 614

e-mail: reditelka@msholanova.cz

web: <http://msholanova.cz>

IČO: 75029723

REDIZO: 600150283

IZO: 107632365

STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Eva Swigoňová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Eva Swigoňová - ředitelka školy ve spolupráci s pedagogickým sborem

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: OBEC Česká Ves

ADRESA ZŘIZOVATELE: Jánského 341, 790 81 Česká Ves

KONTAKTY: 584 459 090, 584 459 091

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1.9.2021 do 31.8.2024

ČÍSLO JEDNACÍ: 151/2021

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26.8.2021

.....
Eva Swigoňová , ředitelka školy

.....
razítko školy

2. Obecná charakteristika školy

2.1 Lokalita školy, charakter a specifika budovy

Mateřská škola se nachází ve středu obce Česká Ves, cca pět kilometrů od města Jeseník. Stavba účelové budovy byla zahájena v listopadu 1975 a předána do užívání v srpnu 1979. Provoz byl zahájen v září 1979. Umístění je výborné z důvodu dostatečné vzdálenosti ulice a také vhodným okolím nabízející možnost k vycházkám do přírody a za poznáním. Je situována do krásného přírodního prostředí, plného zeleně. Jednopatrová budova má nadprůměrně velké prostory. Interiér je ze všech stran prosvětlen řadami oken, třídy, herny i šatny dětí jsou velké, prostorné a vzdušné.

V přízemí budovy se nachází 1. třída Berušky, která je rozdělena na hernu sloužící k hraní, cvičení a odpočinku, v druhé části třídy děti stolují a pracují u stolečků. Hned vedle je výdejová kuchyňka, sklad lůžkovin, sociální zařízení a šatna dětí a pedagogických pracovníků, úklidová místnost. Vedle hlavní chodby se nachází místnosti k přezouvání dětí, sklad didaktických pomůcek a výtvarného materiálu. V 1. patře vedle kanceláře ředitelky je sklad pomůcek, úklidová místnost, malá pracovna, šatna, sociální zařízení a 2. třída Včelky je stejně rozdělena, jako třída v přízemí, dále sklad lůžkovin a výdejová kuchyňka.

Budova je částečně podsklepená. V suterénu se nachází úsek školní kuchyně, skladové prostory, uzávěry vody a elektriky. Nad ním je školní kuchyň. Varné prostory jsou rozděleny a vybaveny dle hygienických požadavků. Dále se zde nachází sklad potravin, čisticích prostředků, kancelář vedoucí školní jídelny, šatna a sociální zařízení provozních pracovníků, místnost pro praní a žehlení prádla.

Postupně došlo k rekonstrukci budovy - výměna oken, sedlová střecha, zateplení.

MŠ je obklopena rozlehlou zahradou, která prošla revitalizací zeleně, od roku 2017 nově vybavená herními prvky. Dětem umožňuje dostatek volnosti a pohybu při všech aktivitách.

Na pěkném a estetickém prostředí školy se podílí celý kolektiv za velké pomoci dětí a rodičů, jejichž výrobky jsou vystaveny v interiéru školy.

Se vstupem do právní subjektivity od 1.1.2003 je oficiální název Mateřská škola Česká Ves, Holanova 53 – příspěvková organizace.

Mateřská škola svým prostředím a charakterem vzdělávání vytváří dětem rodinné prostředí.

2.2 Stravování

Mateřská škola má svou školní jídelnu, která poskytuje stravování. Při přijetí dítěte do mateřské školy, po dohodě se zákonným zástupcem dítěte, je stanoven způsob a rozsah stravování dítěte, a to tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v MŠ, stravovalo vždy. To znamená, že má nárok na stravování formou přesnídávky, oběda a svačiny, a to v souvislosti s délkou dohodnutého pobytu v mateřské škole.

V případě potřeby a jsou-li vytvořené a dohodnuté podmínky, je možné upravit stravování dle specifických potřeb dětí se zdravotními problémy.

Školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin (vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování). Děti mladší 3 let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3-6let) uvedené v Příloze č. 1, vyhlášky o školním stravování. Množství stravy poskytované pro tyto děti je vhodné přizpůsobit podle jejich individuální potřeby. Děti s odkladem školní docházky jsou zařazovány do skupiny strážníků (7-10 let) uvedené v Příloze č. 1, vyhlášky o školním stravování.

2.3 Spolupráce s institucemi

Spolupráce s partnery je pro mateřskou školu nepostradatelná. Má význam při zajišťování podmínek vzdělávání, finančního zajištění, organizaci a navazování vztahů i získávání zpětné vazby.

- **Zřizovatel MŠ OBEC Česká Ves**
Spolupráce se zaměstnanci OÚ – financování mateřské školy, plánování rozpočtu, pravidelné zveřejnění článků o dění v MŠ ve Zpravodaji, při výběrových řízeních, plánování akcí, návštěvy a účast na školních akcích.
- **Základní škola**
Mateřská škola úzce spolupracuje se základní školou, která pravidelně zve předškolní děti na návštěvu před zápisem. Učitelky mateřské školy se účastní zápisu dětí do 1.tříd. Žáci se svými učitelkami navštěvují mateřskou školu se zábavným programem. Učitelky ZŠ se účastní besedy v mateřské škole na téma „Školní zralost“. Mateřská škola využívá sportovní areál základní školy.
- **Osvětová beseda**
Mateřská škola zajišťuje vystoupení dětí u příležitosti „Vítání občánků“, na Vánočních trzích, Velikonočním jarmarku, na oslavách obce.
- **Pedagogicko-psychologická poradna v Jeseníku** je odborným poradcem mateřské školy v situacích, kdy hledáme nejvhodnější řešení pro rozvoj osobnosti dítěte a jeho individuálních schopností. Mateřská škola připravuje PPP podklady – dotazníky dětí k jejich vyšetření.
- **Speciálně pedagogické centrum v Jeseníku** je odborným poradcem mateřské školy v situacích, kdy hledáme nejvhodnější řešení pro rozvoj osobnosti dítěte a jeho individuálních schopností. Mateřská škola připravuje SPC podklady – dotazníky dětí k jejich vyšetření. Školský logoped provádí depistáž v mateřské škole, výsledky vyšetření sdělí rodičům, navrhne možnosti nápravy řeči. Pracovníci SPC se účastní besedy pro rodiče předškolních dětí o školní zralosti.
- **Speciálně pedagogické centrum v Olomouci** je odborným poradcem mateřské školy v situacích, kdy hledáme nejvhodnější řešení pro rozvoj osobnosti dítěte a jeho individuálních schopností. Mateřská škola připravuje SPC podklady – dotazníky dětí k jejich vyšetření.
- **Dům s pečovatelskou službou**
Přátelské vazby udržujeme prostřednictvím návštěv seniorů v DPS s vystoupením dětí v době Adventu, Tří králů a prostřednictvím společných dílniček.
- **Sbor dobrovolných hasičů v České Vsi**
Exkurze hasičské zbrojnice – seznámení s povoláním hasič, ukázka vybavení a vozu. Návěst požárního poplachu v mateřské škole.
- **Středisko volného času DUHA v Jeseníku**
Využíváme nabídku vzdělávacích programů a účast MŠ na korespondenčních soutěžích.
- **Městské kulturní zařízení v Jeseníku**
Mateřská škola využívá nabídky divadelních a filmových představení.
- **Knihovna v České Vsi**
Návštěva spojená s besedou s paní knihovnicí, prohlídkou knih a pravidelné zapůjčování knih do školy.
- **Lyžařská škola**
Mateřská škola zajišťuje realizaci lyžařského výcviku pro přihlášené děti a dozor dětí.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

- Budova mateřské školy je jednopodlažní s dostatečně velkými a pro všechny realizované činnosti vyhovujícími prostorami. Technický stav je na dobré úrovni.
- Zdravotně hygienické zařízení, vybavení pro odpočinek dětí a tělocvičné nářadí je zdravotně nezávadné, bezpečné, odpovídající počtu dětí a jsou pravidelně kontrolovány. Odpočinek dětí je zajištěn ve třídách rozkládáním molitanových lehátek.
- Třídy jsou vybavené hracími koutky /pokojíček, kuchyňka, obchůdek, pískovnička/, výtvarnými stojany, PC s připojením na internet, tiskárnou, 1. třída má elektronické varhany, 2. třída klavír a dílnu – pracovní ponk. Stoly a židličky odpovídají výšce dětí.
- Hračky, pomůcky, náčiní i materiály ve třídách jsou průběžně doplňovány a obměňovány. Jsou kontrolovány a v případě potřeby vyřazeny a nahrazeny novými. Umístění hraček i pomůcek je pro děti přehledné a dostupné. Jsou stanovena pravidla při jejich využívání.
- Výtvarné práce jsou vystavovány na nástěnkách v šatnách a chodbách, na výstavech a následně uloženy ve složce každého dítěte, do které mají rodiče možnost nahlédnout.
- Vybavení školní zahrady je na velmi dobré úrovni. Altánek, vodárna, smyslový chodník, hračky, různé druhy houpaček, skluzavka, skákací most, lanová stěna, palisády, fotbalové hřiště a pískoviště s kryty a zastíněním slouží dětem k rozmanitým hravým, pohybovým, výtvarným a tvořivým aktivitám dětí. Domek slouží k ukládání hraček a přístřešek k úschově kol a kočárků.
- Místnosti jsou pravidelně udržovány v čistotě, průběžně se větrá a sleduje aktuální teplota místnosti. Venkovní prostory se denně kontrolují.

Záměry do dalšího období:

- *obnovovat vybavení mateřské školy - sociální zařízení dětí*
- *postupně dle potřeby vybavovat mateřskou školu novými hračkami, didaktickými pomůckami, sportovním náčiním rozvíjející obratnost a pohyblivost dětí.*

3.2. Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici dostatek tekutin, máme vytvořené potřebné podmínky pro zajištění pitného režimu, mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány tři hodinové intervaly, děti nejsou do jídla nuceny, jsou vedeny k ochutnání (malé a nové děti) a k postupnému správnému stravování a stolování.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci.
- Významnou složkou je správné otužování dětí, které podporujeme přiměřeným oblékáním, větráním místností a dostatečným pohybem v MŠ i venku. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku.

- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku, relaxace a odpočinku dětí. Pro zajištění klidu při spánku využíváme paravánků. Dětem s kratší potřebou spánku – odpočinku nabízíme klidové hry a činnosti, předškolním dětem činnosti související s přípravou na školu.
- Všichni zaměstnanci školy poskytují dětem svým vystupováním a jednáním přirozený vzor, chovají se podle zásad zdravého životního stylu, chápou, že zdraví není jen nepřítomnost nemocí, ale je to subjektivní pocit pohody, souladu a harmonie.

Záměry do dalšího období:

- vést děti ke zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu
- poskytovat dětem dostatek prostoru pro pohyb ve škole i venku
- vést děti k pitnému režimu po celý den – při pobytu na zahradě, po odpočinku, pobízet i neaktivní děti k dodržování pitného režimu.

3.3. Psychosociální podmínky

Motto práce všech zaměstnanců naší mateřské školy:

„Umožnit dětem prožít v atmosféře klidu, radosti, porozumění, zdraví a pohody, v sounáležitosti s rodinnou výchovou aktivní a šťastné dětství bohaté především na kladné citové prožitky“

Přijetím tohoto motto všemi zaměstnanci plní naše mateřská škola jednu z mnoha psychosociálních podmínek, mezi které dále patří:

- umožnění adaptačnímu procesu nově příchozím dětem;
- respektování a uspokojování osobních potřeb dětí i jejich individuálních schopností;
- vytváření vztahů mezi pedagogem a dítětem na základě rovnosti a partnerství s poskytnutím pocitu jistoty – třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou rády;
- podpora dětí v jejich samostatných pokusech, jejich dostatečné a pozitivní hodnocení;
- seznamování s jasnými pravidly chování ve skupině, směřující k tvorbě kolektivu kamarádů se vzájemnou tolerancí, ohleduplností, pomoci a podpory.

Všechny děti mají rovnocenné postavení, jsou přijímány bez rozdílu národností a různého prostředí. Podporujeme prosociální a neformální vztahy mezi vrstevníky (prevence šikany a sociálně patologických jevů).

Co vyžadujeme od dětí – dodržujeme sami, pro dobré klima školy platí:

- vzájemně se přijímat takoví, jací jsme
- kontaktovat se očima, když spolu mluvíme
- usmívat se na sebe
- oslovovat druhého jménem tak, jak je mu to příjemné
- dodržovat přirozenou slušnost a ohleduplnost

- povzbuzovat druhého, ale i dokázat požádat o pomoc
- pochválit, co se druhému daří

Záměry do dalšího období:

- *motivovat průběžně děti k dodržování pravidel vzájemného soužití*
- *využívat souběžného působení učitelek ve třídě k vyšší míře individualizace vzdělávání.*

3.4. Organizace chodu

Provoz mateřské školy je od 6.00 do 16.00 hodin.

V době letních prázdnin je škola uzavřená 1 měsíc. Zákonným zástupcům dětí je uzavření oznámeno 3 měsíce dopředu a nabídnut náhradní provoz v Mateřské škole Česká Ves, Jesenická.

- Denní řád je dostatečně pružný a flexibilní, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí a aktuální dění ve třídě.
- Do denního programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity, preventivní logopedické aktivity (dechové, artikulační cvičení, gymnastika mluvidel).
- Režim dne je flexibilní, uvedené časy jsou orientační a mohou být učitelkami ve třídě upravovány podle aktuálních potřeb a okolností, podle individuálních potřeb dětí.
- V denním programu je vyvážený poměr spontánních a řízených činností, děti mají dostatek času i prostoru, aby hru mohly dokončit nebo v ní pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování (mohou vyjádřit svůj názor, nalézat různá řešení, ověřovat si získané poznatky a dovednosti v praxi). Děti jsou vedené k samostatnosti, mají možnost se podílet na přípravě stolování, samostatně používat, chystat a uklízet herní a pracovní koutky.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové a frontální činnosti.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí, při potřebě mají možnost uchýlit se do klidového koutku, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně.
- Učitelky plánují činnosti tak, aby co nejvíce vyhovovaly zájmům a potřebám dětí v souladu se vzdělávacím programem. Věnují dostatečný čas a pozornost přípravě činností, včetně didaktických a jiných pomůcek. Využívají k tomu dobrého materiálního vybavení školy i didaktické pomůcky vlastní výroby.
- Ve škole je respektován počet dětí ve třídách, a to s ohledem na bezpečnost a stanovenou kapacitu tříd.

Ranní scházení

- Děti se schází do 8.00, mohou přijít po domluvě později, ale tak, aby nenarušovaly výchovnou činnost. Podrobnosti k přítomnosti dětí, které se vzdělávají povinně, jsou stanoveny ve školním řádu mateřské školy.
- Děti se přivítají s učitelkou a ostatními dětmi.

- Učitelka pomáhá přicházejícím dětem překonávat negativní pocity z odloučení od rodičů.
- Učitelka zjistí zdravotní stav dítěte, pomůže mu vybrat hračku, nabídne mu činnost, probíhají spontánní hry dětí.

Hlavní výchovná činnost

- Řízená tělovýchovná chvilka je zaměřená na správné držení těla, učitelé zařazují do pohybových aktivit různá dechová, zdravotní a protahovací cvičení, tanečky, pohybové hry.
- Svačina – děti, které přichází do mateřské školy v brzkých ranních hodinách mají možnost nabídky ovoce nebo zeleniny. U svačiny si starší děti samy chystají jídlo na tácek, přídavek pití si samy nalévají za dohledu učitelů.
- Ranní kruh – děti se seznamují s tématem, probíhá sdílení, kdy si děti povídají o prožitcích, motivace dětí, nabídka činností, práce ve skupinách.
- Skupinová práce – děti si vybírají nabízenou činnost k danému tématu, přemýšlí nad způsobem provedení, poskytujeme vhodné pomůcky a nabízíme přiměřenou oporu a pomoc.
- Nebo spontánní hry s pozorováním a diagnostikou dětí, dopolední pobyt venku, kulturní nebo sportovní programy dle aktuální situace, výlety.
- Reflexní kruh probíhá po činnostech, děti sdílejí své pocity při práci ve skupinách, přemýšlejí, co nového se naučily, komu pomáhaly nebo kdo pomohl jim.
- Pobyt venku – každodenně, v případě nepříznivých podmínek (silný vítr, silný mráz, silný déšť), je náhradní činnost ve třídě spojená s pohybovou aktivitou.

Oběd od 11.15 - 11.30

- Děti nedokrmujeme a to ani na žádost rodičů (nepřipouští to ani Rámcový vzdělávací program, který je závazný pro všechny MŠ). Individuální požadavky řešíme ve spolupráci s rodiči.
- Čas stravování přizpůsobujeme potřebám dětí, děti mladší 3 let mohou obědovat dříve, pokud to je potřebné.

Odpočinek

- Podle věku a individuální potřeby spánku děti odpočívají nebo se věnují klidové činnosti, rozvíjí jemnou motoriku, grafomotoriku, soustředění....., za předpokladu dodržení předem stanovených pravidel.
- Čtení pohádek, poslech relaxační hudby.

Odpolední svačina od 14.15 – 14.30

- Starší děti si samy chystají svačinu na tácek, přídavek pití si samy dolévají za dohledu učitelů.

Odpolední činnost do 16.00

- Opakovací chvílky, zájmová činnost, individuální práce s dětmi.
- Hry dle volby dětí.
- Posledním dětem učitel pomáhá překonat negativní pocity z osamění.

Záměry do dalšího období:

- *zapojovat děti do organizace činností a do jejich plánování*
- *posilovat jejich důvěru ve vlastní schopnosti.*

3.5. Řízení mateřské školy

Pracovní tým školy pracuje na základě demokratických principů se snahou o pozitivní přístup a vzájemnou spolupráci.

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.
- Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, ponechává dostatek pravomocí a respektuje jejich názor.
- Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje vzájemnou spolupráci.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívání zpětné vazby.
- Ředitelka ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky vypracovává na základě podnětů pedagogické rady školní vzdělávací program. Opírá se o názory celého týmu, využívá zpětné vazby k dalšímu rozvoji mateřské školy.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími organizacemi státní správy a samosprávy, se základní školou a odborníky poskytující pomoc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Závěr:

Řízení MŠ je plně vyhovující.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Úsek předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání v naší mateřské škole zajišťuje na pozici učitelky 5 pedagogických pracovníků s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, včetně ředitelky. Na základě doporučení školských poradenských zařízení jsou pak přijímáni asistenti pedagoga pro práci s dětmi se speciálně vzdělávacími potřebami. Celý tento kolektiv tvořící pedagogickou radu

mateřské školy se přirozeně obměňuje. Jednotlivé učitelky projevují zájem o svůj další odborný růst, soustavně se vzdělávají.

Úsek předškolního vzdělávání posiluje školní asistent, který je financován z dotace projektu „Personální podpora“ Šablony III. Poskytnuté MŠMT a EU.

Personální a pedagogické podmínky jsou zajišťovány těmito aspekty:

- pedagogický tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel;
- ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů;
- rozvrh přímé pedagogické činnosti je stanoven tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální péče, je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin;
- pedagogové jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem.

Práva a povinnosti pedagogů

Pedagogičtí pracovníci mají při výkonu své pedagogické činnosti právo:

- na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany dětí nebo zákonných zástupců dětí a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole;
- na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé pedagogické činnosti;
- na vyjadřování svého názoru, zvažování názoru spolupracovníků
- na správné a včasné informace, vytváření i využívání informačního systému školy.

Pedagogičtí pracovníci mají povinnost:

- vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání;
- chránit a respektovat práva dítěte
- chránit bezpečí a zdraví dítěte a předcházet všem formám rizikového chování ve škole;
- zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dítěte a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení s nimiž přišel do styku;
- poskytovat zákonným zástupcům dítěte informace spojené s výchovou a vzděláváním;
- provádět pedagogickou diagnostiku a zpracovávat portfolio dítěte, poskytovat poradenskou činnost;
- znát a respektovat základní školní dokumenty;
- znát a v praxi uskutečňovat myšlenky materiálů ŠVP, podílet se na jeho tvorbě a realizaci;
- užívat metody efektivní komunikace.

Úsek provozního zabezpečení

Provoz mateřské školy zajišťují dle organizačního řádu dva pracovní úseky.

- Úsek provozního zabezpečení **mateřské školy** zajišťují 2 provozní pracovníci ve funkcích: školnice, uklízečka.
- Úsek provozního zabezpečení **školní jídelny** zajišťují 3 provozní pracovníci ve funkcích: vedoucí školní jídelny, kuchařka a pracovnice provozu.

Práva a povinnosti provozních pracovníků:

- podílet se na tvorbě a realizaci ŠVP v mezích jejich pracovních činností;
- spolupracovat s učitelkami pro naplnění cílů ŠVP a vytvoření bezpečného prostředí;
- vyjadřovat svůj názor, zvažovat názory spolupracovníků;
- podílet se na řízení školy, být vždy správně a včas informován, vytvářet i využívat informační systém školy;
- znát a respektovat základní školní dokumenty;
- užívat metody efektivní komunikace;
- pečlivě a kvalitně provádět svěřené úkoly;
- seznamovat se s novými pracovními technologiemi, uplatňovat tyto poznatky ve své práci.

Závěr:

Personální a pedagogické zajištění je v současné době plně vyhovující.

3.7. Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodinou je jednou z oblastí, kterou naše mateřská škola ve svém působení preferuje – otevření se rodině jako partnerovi, umožnění spolurozhodování ve věcech týkajících se péče o děti a jejich vzdělávání

Mateřská škola nabízí různé možnosti spoluúčasti rodičů na dění v ní a různé formy spolupráce. Mezi ně patří především:

- vytváření příležitostí k pěkným společným prožitkům rodičů a dětí organizováním vhodných akcí v průběhu roku jako např. akce na školní zahradě (podzimní, letní), vánoční besídky, výstava dětských prací, besídky pro maminky, loučení se školáky...;
- besedy pro rodiče vedené odborníky;
- setkání rodičů s pracovníky školy:

a) schůzky rodičů 2x v roce – informace o všem, co se v MŠ děje

b) informativní schůzka rodičů nově přijatých dětí

c) schůzky „výboru rodičů“ – plánování a organizace společných odpoledních akcí

d) individuální pohovory a průběžné konzultace dle potřeb rodičů s pedagogickými pracovníky za účelem stanovení společného postupu při výchově a vzdělávání jejich dětí.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Práva a povinnosti rodičů:

- respektovat školní řád mateřské školy;
- respektovat pravidla chování a pravidla vzájemného soužití, které ve škole platí;
- využívat informační systém školy
- zapojit se do života školy a využívat nabídek pro společné činnosti
- spolupracovat s pedagogy, konzultovat s nimi výchovné cíle, rozvoj dítěte a jeho další postupy ve vzdělávání;
- řídit se závaznými dokumenty školy, se kterými byli seznámeni
- informovat mateřskou školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.

Závěry do dalšího období:

- *vést rodiče k pravidelnému sledování informačních nástěnek a čtení zpráviček*
- *nadále aktivně zapojovat rodiče do plánování a organizace projektů – akcí*
- *získávat od rodičů dětí, odcházejících do základní školy, zpětnou vazbu o jejich úspěšnosti*

3.8. Podmínky a popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola má vytvořeny podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními, která stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

- V případě potřeby učitelka sestavuje plán pedagogické podpory jako 1. stupně podpůrných opatření, který nejpozději do třech měsíců vyhodnotí a na základě něj zajistí další postup.
- Ve spolupráci se školským poradenským zařízením realizujeme nastavená podpůrná opatření při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami např. zpracování individuálního vzdělávacího plánu, úprava organizace vzdělávání a podporou asistenta pedagoga, pořízení a využití kompenzačních pomůcek.
- Uplatňujeme individuální přístup a diferenciaci při plánování a organizování činnosti, včetně určování obsahu, metod i forem vzdělávání.
- Úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte, se školskými poradenskými zařízeními i s odborníky mimo oblast školství.
- V rámci integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách zajišťujeme optimální naplněnost těchto tříd v souladu s právními předpisy.

3.9. Podmínky a popis zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných

Za nadané dítě se dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. považuje především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mateřská škola vytvořila podmínky i pro vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných s přiznanými podpůrnými opatřeními, které stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

- Nadaným dětem bude sestaven plán pedagogické podpory jako 1. stupně podpůrných opatření, který bude nejpozději do třech měsíců vyhodnocen a na základě něj bude zajištěn další postup.
- Dítěti v povinném předškolním vzdělávání můžeme doporučit jeho předčasný nástup ke školní docházce.
- Umožníme dětem pracovat rychlejším tempem, na těžších a specifických úkolech, s menším procvičováním, opakováním a obohatíme jim vzdělávací obsah.
- Podpoříme jejich kreativní myšlení.
- Poskytneme dětem možnost účastnit se soutěží – výtvarných...

Záměry do dalšího období:

- *prohloubit v rámci DVPP znalosti pedagogických pracovníků z této oblasti*
- *doplnit školní knihovnu o publikace z této problematiky*

3.10. Podmínky a popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro vzdělávání dětí ve věku od dvou do tří let máme nastaveny podmínky týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, materiálních a personálních požadavků v souladu s platnými právními předpisy.

- Mateřská škola zajišťuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou dětem nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitelka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.
- Ve třídě, kde jsou přítomné dvouleté děti, pracuje společně s pedagogy další pracovník (chůva...).

3.11. Podmínky pro práci s dětmi s odloženou školní docházkou

Děti s odkladem školní docházky se vzdělávají s ohledem a důrazem na závěry a doporučení zpráv z vyšetření školní zralosti Pedagogicko-psychologické poradny nebo Speciálně pedagogického centra, popř. dalších zjištění pedagogické diagnostiky prováděné učitelkami MŠ.

3.12. Podmínky a popis zajištění průběhu distančního vzdělávání dětí v době uzavření mateřské školy

Distanční vzdělávání je způsob výuky, který probíhá na dálku. V době uzavření mateřské školy z důvodu mimořádných epidemiologických opatření, popř. jiných mimořádných událostí, zajišťuje škola distanční výuku pro děti plnící povinné předškolní vzdělávání.

- Na e-mailové adresy zákonných zástupců škola zasílá rozpracovaná témata, která budou zahrnovat – motivační pohádku či příběh, básničky a písničky k aktuálnímu tématu, pracovní listy na procvičování grafomotoriky, předčtenářských a předmatematických představ. Doplněno o hry a manipulační činnosti.
- Zákonným zástupcům dětí, kteří nemají možnost si materiály vytisknout učitelé připraví a osobně předají.
- Po ukončení nouzového stavu přinesou zákonní zástupci vypracované výstupy zpět do mateřské školy.

3.13. Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytne mateřská škola jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

- Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

- Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.
- Jako podpurný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhotného jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

Záměry do dalšího období:

- Vytvořit skupinu pro jazykovou přípravu dětí
- Seznámení pedagogů s metodou KIKUS

4. Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: celodenní.

4.1 Počet tříd včetně bližší charakteristiky

Mateřská škola je dvoutřídní. Klasické třídy, kde jsou zařazeny děti zpravidla od 3 do 7 let v přiměřeném počtu. S dětmi v každé třídě pracují alespoň dvě kvalifikované pedagogické pracovnice.

Hlavní charakteristika a zaměření jednotlivých tříd se neliší, třídy jsou zaměřeny podle vymezení školního vzdělávacího programu. Odlišné je pouze umístění v budově a název třídy. Třídy se zpravidla naplňují do počtu 24 dětí. V případě přijetí dvouletých dětí a dětí se SVP se počet dětí ve třídě snižuje dle platné legislativy.

Třídy jsou označeny symboly, pro děti lehce zapamatovatelnými.

1. třída Berušky:

Nachází se v přízemí, věková skupina zpravidla od 3 do 4,5 let. Provoz od 7.00 do 15.30

2. třída Včelky:

Nachází se v prvním patře, věková skupina zpravidla od 4,5 do 7 let. Provoz od 6.00 – 16.00.

Toto věkové složení dětí motivuje učitelky respektovat jejich individuální a osobní potřeby. **Předškolní věk je právě věkem hry, která je neoddělitelnou a pro další vývoj zásadní složkou tohoto věku, jejím prostřednictvím se děti vzdělávají.**

Ve třídě si děti spolu s učitelem domlouvají pravidla vzájemného soužití, která jsou umístěná na viditelném místě. Denní řád mateřské školy je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí a jejich vývoj. Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, pedagogové se dětem plně věnují, vytváří prostředí, které podněcuje k vlastní aktivitě. Ve třídách jsou nastavené podmínky pro individuální, skupinové a frontální činnosti, pro činnosti řízené i spontánní. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený.

Činnosti a aktivity plánujeme tak, aby vycházely z potřeb a zájmu dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.

Učitelé společně s dětmi usilují o vytvoření své neopakovatelné třídní atmosféry.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

Pokud to dovolují podmínky, jsou děti zařazovány do tříd na základě přání rodičů (sourozenci, známí...). Obě třídy při společných aktivitách školy vzájemně spolupracují (akce školy, výlety, vycházky, soutěže...).

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě

V obou třídách vyučují vždy alespoň dvě kvalifikované pedagogické pracovnice, které se střídají v ranních a odpoledních směnách. Souběžné působení probíhá denně v dopoledních hodinách – při řízené činnosti, při individuálním vzdělávání, při pobytu venku, při školních akcích.

4.2 Přijímání dětí do mateřské školy

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

O přijetí dítěte do předškolního zařízení rozhoduje ředitelka mateřské školy za podmínek stanovených v § 34 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a při přijímání postupuje podle správního řádu a kritérií, které stanovila. Kritéria jsou stanovována vždy na příslušný školní rok. Kritéria jsou zveřejněna na webových stránkách školy a v prostorách MŠ.

Žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání

- žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání může zákonný zástupce podat v době zápisu, v případě, že mateřská škola nemá naplněnou kapacitu, jsou žádosti přijímány kdykoliv v průběhu školního roku
- zápis na příští školní rok probíhá v období od 2. do 16. května. Termín zápisu je zveřejněn v místě tomu obvyklém (na webových stránkách školy, ve zpravodaji, na veřejných informačních tabulích)
- děti jsou k předškolnímu vzdělávání přijímány k začátku školního roku, v případě volných míst i v průběhu roku

V případě, že zájem o umístění převažuje počet volných míst, řídí se ředitelka kritérií přijetí, které vydala před zápisem do MŠ.

Při zápisu jsou zákonní zástupci dítěte, v případě zájmu, seznámeni se vzdělávacím programem, mají možnost si prohlédnout mateřskou školu, jsou jim zodpovězeny dotazy tak, aby měli představu o pobytu dítěte v MŠ.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Zákonný zástupce je povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku.

Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Ředitelka školy stanoví termíny ověření vždy na druhou polovinu listopadu a náhradní termíny na první polovinu prosince. Přesný termín bude zákonným zástupcům sdělen individuálně. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Ředitelka mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy, vize a cíle

Cesta, po které bychom rádi vedli naše děti, je cesta k samostatnosti, tvořivosti, věku přiměřenému chápání okolního světa a naplnění touhy po poznání. Uvědomujeme si, že každé dítě jde svou „cestou“ a my mu na ní chceme pomoci, aby až dojde do cíle, bylo dobře připravené na život a další vzdělávání.

Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby u nás bylo dítě maximálně šťastné a spokojené, chceme dětem usnadnit jejich další cestu životem.

Za důležité považujeme pomoci dětem vytvářet srozumitelnou formou vztah a úctu k lidským hodnotám, odpovědnosti za svůj život a zdraví, vzájemné respektování, empatii, ohleduplnost, kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí.

Respektujeme rodinu jako nejdůležitější a nenahraditelnou roli v životě každého dítěte, a proto odbornou péčí přispíváme k výchově rodinné, podporujeme ji a doplňujeme.

Usilujeme o celkový rozvoj a prosperitu mateřské školy, která je otevřená, spolupracující, zajišťující rodičům i veřejnosti profesionalitu a partnerství.

VIZE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Ve vztahu k dětem:

- být průvodci dětí na jejich cestě za vzděláním, rozvíjet jejich potenciál a citlivě reagovat na jejich potřeby

Ve vztahu k zaměstnancům:

- vytvářet pracovní prostředí vybízející k dalšímu rozvoji a spokojenosti

Ve vztahu k okolí:

- mít rodiče jako vítané partnery školy, spolupracovat s dalšími vzdělávacími institucemi, zřizovatelem, zapojovat se a tvořit kulturní dění, ovlivňovat svým příkladem vztah k životnímu prostředí

CÍLE MATEŘSKÉ ŠKOLY

- rozvoj osobnosti dítěte s ohledem na jeho potřeby, zájmy a nadání. Vést děti k tomu, aby byly samostatně myslící a projevující se v souladu s morálními hodnotami a byly připraveny na vstup do základní školy a do života
- rozvoj podmínek ke vzdělávání – ekonomické zdroje, kulturnost a vybavenost prostředí, hygiena a bezpečnost
- preventivní předcházení problémům pomocí neustálé údržby budovy i zahrady mateřské školy
- rozvoj podpůrné, poradenské a konzultační činnosti zákonným zástupcům
- rozvoj týmové spolupráce a kolegiálních vztahů zaměstnanců
- rozvoj informačního systému a prezentace školy

Školní vzdělávací program provází děti školním rokem v závislosti na změnách v přírodě, typických svátcích, symbolech a prastikách jednotlivých ročních období. Tento program směřuje k rozvíjení samostatných a zdravě sebevědomých dětí cestou přirozené výchovy a klade základy celoživotního vzdělávání všech dětí podle jejich individuálních možností, zájmů a potřeb. Dětem se přijatelnou formou dostane mnoho podnětů k jejich aktivnímu rozvoji a učení. Zaměřuje se na vytváření klíčových kompetencí, které děti mohou dosáhnout v etapě předškolního vzdělávání. Poznáváme svět v našem nejbližším i vzdálenějším okolí, pozorujeme přírodu, jevy, věci kolem sebe. Dětem vytváří prostor pro samostatnost, tvořivost, sebejistotu a utváření zdravého sebevědomí.

Děti se s poznatky seznamují různými formami a prostředky, které jsou jim blízké. Seznamují se s knihami, encyklopediemi, s pohádkovou knížkou, navštěvují filmová a divadelní představení a odpolední zájmové činnosti, které je obohacují a rozvíjí.

5.2 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formou představuje didakticky zacílená činnost, ve které učitel s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupině a individuálně.

- Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení.
- Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.
- Učitelé s dětmi pracují na základě témat.
- Ve vzdělávání dětí upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání jako základu veškerého přirozeného poznávání.
- Formy učení jsou založené na interaktivním procesu učitel – dítě, dítě – dítě, na prožitkovém a kooperativním učení s využitím všech dostupných pomůcek, které jsou k dispozici dětem tak, aby byly co nejméně závislé na pomoci dospělých.
- K tomuto učení je také přizpůsobeno prostředí jednotlivých tříd, které je motivující a zároveň respektující psychohygienické požadavky na osobnost dítěte.

Náplní školního vzdělávacího programu chceme nabídnout rovnou příležitost ke vzdělávání všem dětem, předcházet sociálně patologickým jevům a prohloubit vztah dětí k naší planetě prostřednictvím environmentální výchovy.

Všechny aktivity mají charakter hry, zábavy a zajímavých činností pro děti. Probouzejí aktivní zájem v dítěti a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat a učit se.

- **Metody založené na prožitku** – využívání situací k záměrnému pozitivnímu prožitku (při společných hrách, při pobytu venku, čtení pohádek, řešení problémových situací)
- **Metody založené na hře** – hra dítěti působí radost a zároveň vytváří prostor pro učení (pohybové, námětové, konstruktivní, didaktické, společenské)
- **Metody založené na pohybu** – ranní cvičení, pohybové hry, tanec, jízda na koloběžkách, na odrážedlech, bobování, sportování na areálu ZŠ, lyžování apod.
- **Metody založené na manipulaci a experimentu** – experimenty s vodou, barvami, přírodninami, pískem, s kostkami, se slovy, s čísly apod.
- **Metody založené na komunikaci** – komunitní a reflexní kruh, vyprávění příběhů, řešení problémů, prosociální hry, sdílení, pantomima apod.
- **Metody založené na tvoření** – podporující kreativitu dětí např. hry s pískem, stavebnice, dílna, modelování, výtvarná tvorba, stavby, hry se sněhem, hraní divadla apod.
- **Metody založené na fantazii a magičnu** – vymyšlení a vyprávění příběhů, provokování fantazie otázkami typu. Co by bylo kdyby... fantazijní práce s výtvarným materiálem, improvizace, dramatizace, kreslení, malování, modelování apod.

5.3 Ochrana před sociálně patologickými jevy

V rámci školního vzdělávacího programu jsou děti nenásilnou formou a přiměřeně k jejich věku a schopnostem pochopit a porozumět dané problematice seznamovány s nebezpečím drogové závislosti, alkoholismu, kouření, virtuální závislosti (počítače, televize, video), vandalismu, kriminality a jiných forem násilného chování a jsou jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

6. Vzdělávací obsah ŠVP

6.1. Integrované bloky

Školní rok je rozdělen do sedmi integrovaných bloků (IB), kdy každý má různý počet dílčích témat, jejichž doba trvání je různá. Bloky na sebe navazují, obsahují dílčí vzdělávací cíle (záměry), vzdělávací nabídku a očekávané výstupy, které jsou vybrané z RVP PV. Témata jsou volena tak, aby byla rozmanitá, ale respektovala přirozený cyklus ročních období a využívala i společenských situací, svátků a slavností. Charakteristika a cíl každého bloku objasňuje, co chce děti naučit, na co se zaměřuje, co mohou děti prožít. Každý IB přispívá k rozvoji a učení dítěte ve všech oblastech (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální). Obsah bloků je naznačen rámcově tak, aby umožňoval učitelkám přizpůsobit se při plánování své práce konkrétním dětem ve své třídě s ohledem na jejich aktuální zájmy, úroveň dosavadních znalostí a také na věkové složení ve třídě. Každý celek je v závěru uzavřen evaluační činností.

Z každého IB vycházejí výsledky, které prezentujeme rodičům, pořizujeme fotodokumentaci, využijeme ji k vytvoření portfolia dítěte a prezentaci na stránkách školy. Výsledky dětských prací nám slouží jako výzdoba školy, ke tvorbě knih, při prezentaci mateřské školy.

Časové rozvržení IB je přizpůsobeno potřebám a zájmu dětí, je možné ho dle potřeby změnit. Obvykle vkládáme a obohacujeme program dětí o další projekty - dle plánování různých akcí nebo školních výletů, dle přání a návrhů rodičů, anebo akcí pořádaných obcí apod.

6.1.1

1.IB: CESTA Z PRÁZDNIN DO ŠKOLKY

Charakteristika a hlavní záměr:

Hlavním záměrem tohoto IB je vytvořit dětem optimální podmínky k pobytu v mateřské škole, usnadnit jim adaptaci, pomáhat nově příchozím vyznat se v prostoru třídy a seznámit se s uspořádáním dne. Postupně se děti seznámí s prostory MŠ a lidmi, kteří v ní pracují, učitelkami ve třídě a kamarády ve skupině. Povedeme děti ke tvorbě a zvládnutí pravidel vzájemného soužití, k bezpečnému chování, sebeobsluze, zvládnutí různých situací. Pocit bezpečí, spolupráce a respekt bude důležitý nejen mezi dětmi navzájem, ale i mezi dětmi a dospělými.

Začátek podzimu nabízí barvy a změny v přírodě, které budeme pozorovat za každého počasí na školní zahradě nebo při vycházkách do přírody. Budeme se všemi smysly věnovat tomu, co nabízí zahrádka a sad /ovoce a zelenina - vitamíny/. Postaráme se o zpracování jablíček z našich jablůnek ve spolupráci s paní kuchařkou, práci na ŠZ povedeme děti také k třídění bio odpadů.

Pranostika: „Teplé září - ovoci se daří“

Dílčí témata:

- Já a moji kamarádi
- Poklady naší zahrádky

Dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy vzdělávacích oblastí pro měsíc září

1. Dítě a jeho tělo (biologická)

- Uvědomění si vlastního těla
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky /koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod./, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

Očekávané výstupy:

- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku /zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod./
- Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky /starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutiny, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod./
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony /postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod./
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. Dítě a jeho psychika (psychologická)

➤ Jazyk a řeč

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních /vnímání, naslouchání, porozumění/ i produktivních /výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování/

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- Posilování přirozených poznávacích citů /zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod./

Očekávané výstupy:

- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimnout si, co je nového, změněného, co chybí
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité /odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi/
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech /konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických/ i ve slovních výpovědích k nim

➤ **Sebepojetí, city, vůle**

- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě /uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti/
- Získání relativní citové samostatnosti
- Rozvoj schopnosti sebeovládání

Očekávané výstupy:

- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky /lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání/, rozlišovat citové projevy v důvěrném-rodinném a cizím prostředí

3. Dítě a ten druhý (interpersonální)

- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Vytváření prosociálních postojů /rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod./

Očekávané výstupy:

- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého /obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor/, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Spolupracovat s ostatními
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

4. Dítě a společnost (sociálně-kulturní)

- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi /zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod./
- Pochopit, že každý má ve společenství /v rodině, ve třídě, v herní skupině/ svou roli, podle které je třeba se chovat
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat /doma, v mateřské škole i na veřejnosti/
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

5. Dítě a svět (environmentální)

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí /doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí/
- Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti /na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod./
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit /vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc/
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Klíčové kompetence:

➤ **Kompetence k učení**

Učí se spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje. Při zadané práci dokončí, co započal, dovede pracovat podle instrukcí a pokynů.

➤ **Komunikativní kompetence**

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky /řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými/

➤ **Kompetence k řešení problému**

Při řešení nových situací se bez ostychu obrací na učitelku. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu.

➤ **Kompetence sociální a personální**

Přijímá zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky.

➤ **Činnostní a občanské kompetence**

Spolupodílí se na vytváření pravidel společného soužití mezi vrstevníky. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých.

Okruhy nabízených činností:

- Lokomoční pohybové činnosti /chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod./
- Ranní cvičení motivované říkadly, cvičení s prvky jogy, relaxace, jednoduché hry s pravidly /honičky.../, tanečky
- Pobyt na školní zahradě /bezpečné chování na průlezkách, pískovišti, sběr jablíček a ochutnávání.../, vycházky v okolí MŠ /bezpečnost na ulici/, poznávání blízkého okolí
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace /vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod./
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- Práce s obrázky a knihami /ovoce, zelenina, ovocné stromy/
- Smyslové hry /poznávání ovoce a zeleniny podle čichu, hmatu, vůně. Cvičení postřehu a vnímání/
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností /velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky/, jejich charakteristických znaků a funkcí
- Hry podporující tvořivost, představivost a fantazii /kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity/
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- Námětové hry na téma rodiny, přátelství apod.
- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- Aktivity podporující sblížení dětí /námětové hry, hry na zahradě/
- Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku /zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce/ a mravní hodnoty /dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod./ v jednání lidí
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě /piktogramy/
- Sběr jablíček na ŠZ, ochutnávání
- Při PV pozorování ovocných stromů, zahrádek

6.1.2

2. IB: USMĚVAVÁ TVÁŘIČKA KE ZDRAVÍ JE CESTIČKA

Charakteristika a hlavní záměr:

Hlavním záměrem tohoto integrovaného bloku je seznamovat děti se zdravým životním stylem, prevencí patologických jevů, potřebou pečovat o své zdraví, čistotu, osvojování a dodržování správných hygienických návyků, předcházení nemoci a úrazu. Vhodnou formou budou seznamovány s možnými nebezpečnými situacemi chování jiných lidí (drogy, alkohol...). Děti budou získávat nové informace, týkající se zdravého jídelníčku, kultury stolování. Budou si prohlubovat znalosti o lidském těle a některých vnitřních orgánů. K rozvoji pohybových dovedností budeme využívat aktivity v přírodě.

S příchodem podzimu si budou všimnout barevnosti v přírodě, změn, typických pro toto roční období, proměnlivosti počasí – babí léto, vítr, déšť. Pěkného počasí budeme využívat hlavně k vycházkám do okolní přírody, Budeme společně prožívat období podzimních her a aktivit – pouštění draků, sběr listů, přírodnin a tvořivé hry s nimi.

Pranostika: „Když je říjen ještě zelený, bude leden hodně studený“

Dílčí témata:

- Schováme se pod deštník
- Radostný podzim

Dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy vzdělávacích oblastí pro měsíc říjen

1. Dítě a jeho tělo (biologická)

- Osvojení si základních poznatků o lidském těle a jeho zdraví
- Vytváření si zdravých životních návyků
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí
- Zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky
- Rozvoj pohybových schopností

Očekávané výstupy:

- Pojmenovat části těla a některých orgánů - znát jejich funkce
- Znat základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, zdravým životním stylem
- Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí, neohrožovat zdraví své ani druhých

- Zachovávat správné držení těla při cvičení a jiných pohybových činnostech, zvládnutí pohybu v různém prostředí, zdolávání přírodních překážek
- Zvládat prostorovou orientaci a bezpečnost ve skupině dětí
- Zvládat jemnou motoriku při zacházení s předměty denní potřeby, při kreslení, stříhání, manipulaci s přírodninami, skládání papíru, modelování, navlékání, jednoduchými rytmickými nástroji...
- Uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky /osobní hygiena, stolování, sebeobsluha,.../
- Zvládat jednoduché pracovní úkony /udržování pořádku, jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod./

2. Dítě a jeho psychika (psychologická)

➤ **Jazyk a řeč**

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních /vnímání, naslouchání, porozumění/ a produktivních /výslovnost, pojmenování věcí, které ho obklopují, souvislé vyjadřování.../

Očekávané výstupy:

- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodné zformulovaných větách
  - Učit se nová slova a aktivně je používat
  - Učit se nazpaměť krátké texty, píseň
- **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**
- Rozvoj paměti a pozornosti
  - Rozvoj pozitivního zájmu o učení
  - Rozvoj tvořivosti /tvořivé myšlení, řešení problémů, sebevyjádření.../

Očekávané výstupy:

- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
  - Chápat základní číselné a matematické pojmy /porovnávání velikostí, tvarů – listy, třídění podle daného pravidla – barvy, geometrické tvary, přírodniny, prostorová orientace .../
  - Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech /konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických/
- **Sebepojetí, city, vůle**
- Poznávání sebe sama, získávání vlastního sebevědomí, sebedůvěry
  - Rozvoj schopnosti sebeovládání

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- Soustředit se na danou činnost a dokončit ji

3. Dítě a ten druhý (interpersonální)

- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Rozvoj kooperativních dovedností

Očekávané výstupy:

- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v MŠ
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého /obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor/, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Spolupracovat s ostatními

4. Dítě a společnost (sociálně-kulturní)

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Osvojení si základních poznatků o prostředí, ve kterém dítě žije

Očekávané výstupy:

- Podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí/
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí pomocí různých výtvarných dovedností a technik /kreslení, malování, modelování, konstruování, tvoření z různých materiálů.../

5. Dítě a svět (environmentální)

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a ochraně před jeho nebezpečnými jevy
- Rozvoj schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí /doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí/
- Všimnout si změn v přírodě a dění v nejbližším okolí
- Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti /na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod./
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit /vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc/

Klíčové kompetence:

➤ **Kompetence k učení**

Učí se spontánně, ale i vědomě. Soustředěně pozoruje, zkoumá a objevuje.

Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.

➤ **Komunikativní kompetence**

Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s ostatními dětmi i dospělými.

➤ **Kompetence k řešení problému**

Řeší samostatně problémy, na které stačí. Při řešení náročnějších situací se bez ostychu obrací na učitelku. Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí. Přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

➤ **Kompetence sociální a personální:**

Dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla. Je schopné respektovat druhé, přijímat a uzavírat kompromisy.

➤ **Činnostní a občanské kompetence:**

Učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí.

Okruhy nabízených činností:

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti /změny poloh a pohybů) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, cvičení s náčiním apod./
- Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační, zařazování prvků jógy.
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- Činnosti směřující k poznávání těla – námětové hry, didaktické pomůcky – skládačky, puzzle
- Činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- Beseda se zdravotní sestrou, zubní lékařkou
- Manipulační hry s přírodninami, experimenty – lisování listů, práce s mikroskopem, lupou
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty a pomůckami k výtvarným a hudebním činnostem
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, zařazování logo chviliek -společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace /vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní

fantazie, sdělování slyšeného druhým apod./

-poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů k tématu

- Komentování zážitků
- Hry podporující tvořivost, představivost a fantazii /výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity/
- Aktivity podporující sblížení dětí /společné setkávání, oslavy narozenin.../
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku /zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce/ a mravní hodnoty /dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod./ v jednání lid
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci /významné budovy v obci, pozorování MŠ z kopce .../
- Činnosti zaměřené k péči o životní prostředí – hrabání školní zahrady, třídění odpadu...

6.1.3

3. IB: CESTA ZAPADANÁ PODZIMNÍM LISTÍM

Charakteristika a hlavní záměr:

Smyslem tohoto IB je všimnout si změn v přírodě, vědět, co je živá a neživá příroda a poznávat to všemi smysly. Budeme si povídat o všem, co můžeme vidět a potkat v lese i o nevhodném chování jiných lidí (vandalismus). Děti se seznámí s prací hajného a s tím, jak mohou pečovat o zvířata před nadcházející zimou /krmelec/. Řekneme si o zvycích a tradicích spojených s podzimem /Dušičky/.

Období Adventu je plné očekávání, těšení a příprav na Štědrý den. Začíná příjezdem sv. Martina... Tento IB má v dětech vyvolat radostnou náladu, dobrou pohodu, vzbudit v nich zájem o nové poznatky.

Pranostika: „Přijde-li Martin na bílém koni, metelice za metelici se honí“

Dílčí témata:

- Les a jeho bohatství
- Přichází adventní čas

Dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy vzdělávacích oblastí pro měsíc listopad

1. Dítě a jeho tělo (biologická)

- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- Zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- Rozvoj a užívání všech smyslů

Očekávané výstupy:

- Pohybovat se aktivně po delší dobu
- Pohybovat se koordinovaně a jistě v různém terénu /chodník, les – nerovný terén/
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- Ovládat koordinaci ruky a oka /zacházet s drobnými pomůckami, modelovací hmotou, přírodninami.../
- Sluchově rozlišovat nejen zvuky v přírodě, vnímat hmatem /přírodniny/, zrakově rozlišovat tvary
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí. Chovat se tak, aby neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

2. Dítě a jeho psychika (psychologická)

➤ **Jazyk a řeč**

- Rozvoj komunikativních dovedností
- Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka /předčítání z knih, obrázkové čtení/

Očekávané výstupy:

- Vyjadřovat samostatně myšlenky, nápady, pocity ve větách. Spontánně vyprávět zážitky
- Mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat používat nová slova /stromy, zvířata, adventní čas.../
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu nebo hudbu
- **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**
- Rozvoj a kultivace představivosti a fantazie / lesní skřítky, adventní čas, peklo X nebo/
- Posilování přirozených poznávacích citů /zvědavost, zájem, radost z objevování/

Očekávané výstupy:

- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- Orientovat se v číselné řadě 1-10, vyjmenovat ji, porovnat /více, méně, stejně/
- Používat základní prostorové pojmy /nahore, dole, mezi, daleko/
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

➤ **Sebepojetí, city, vůle**

- Rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet je a city plně prožívat
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat svoji situaci

Očekávané výstupy:

- Reagovat přiměřeně na danou situaci, přijímat drobný neúspěch, umět se přizpůsobit změnám
- Rozhodovat o svých činnostech

3. Dítě a ten druhý (interpersonální)

- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Ochrana osobního bezpečí ve vztazích s dětmi i dospělými

Očekávané výstupy:

- Navazovat kontakty s dospělým, respektovat ho, obracet se na dospělého o pomoc, radu
- Spolupracovat s ostatními, domluvit se na společném řešení
- Vyhledávat partnera pro hru
- Respektovat potřeby jiného dítěte, co si přeje, či potřebuje
- Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná
- Spoluvytvářet pohodu prostředí

4. Dítě a společnost (sociálně-kulturní)

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství /ke třídě, k rodině.../. Vnímat a přijímat uznávané základní hodnoty v tomto společenství
- Rozvoj společenského a estetického vkusu
- Vytvoření pozitivních vztahů ke kultuře a umění

Očekávané výstupy:

- Dodržovat společně vytvořená a pochopená pravidla vzájemného soužití v MŠ a na veřejnosti
- Dodržovat pravidla her a činností, hrát férově
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími hračkami, věcmi, knížkami
- Rozlišovat společensky nežádoucí chování /vnímat co je lež, agresivita, nespravedlnost, vulgarismy/
- Vyjadřovat se prostřednictvím výtvarných, hudebních, pohybových činností
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, všimnout si kulturních památek kolem sebe
- Umět zhodnotit prožitky /co se líbilo, zaujalo x co ne/

5. Dítě a svět (environmentální)

- Porozumění změnám, jež jsou přirozené a přizpůsobit se jim
- Seznamování s místem, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Vytvoření povědomí o sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností
- Lidská činnost může přírodu chránit a zlepšovat, ale i ničit

Očekávané výstupy:

- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se proměnlivým okolnostem doma i v MŠ
- Zajímat se, co se děje v přírodě /počasí/, přizpůsobit oblečení
- Ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- Pohybovat se bezpečně ve známém prostředí /doma, v MŠ, v blízkém okolí/
- Vhodným způsobem nakládat s odpady, pomáhat třídít plasty a papíry ve třídě
- Chránit a být citlivý k přírodě v okolí, starat se o živé tvory /krmení do krmelce/

Klíčové kompetence:

➤ Kompetence k učení

Dítě má poznatky o volně žijících zvířatech. Učí se spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost. Svou práci dokončí, dovede pracovat podle pokynů a instrukcí

➤ Komunikativní kompetence

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky /řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými/

➤ Kompetence k řešení problému

Při řešení nových situací se bez ostychu obrací na učitelku. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu

➤ Kompetence sociální a personální

Dítě má citlivý vztah ke všemu živému. Přijímá zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky.

➤ Činnostní a občanské kompetence

Dítě si uvědomuje důsledek nesprávného chování v přírodě. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých.

Okruhy nabízených činností:

- Vycházky do přírody, turistika v nerovném terénu, chůze ve dvojicích po vesnici
- Naslouchání zvukům přírody, sluchové hry a činnosti
- Činnosti relaxační a odpočinkové
- Společné diskuze, rozhovory, komentování zážitků a aktivit
- Kalendář přírody- počasí, opakování dnů v týdnu - označení dne počasím

- Poslech čtených či vyprávěných pohádek či příběhů
- Prohlížení a „čtení“ knížek k tématu –stromy, zvířata, encyklopedie
- Spontánní hra, experimenty a objevování v přírodě /např. plave kámen, dřevo, šiška.../, manipulační činnosti s přírodninami, zkoumání vlastností přírodnin
- Hry a činnosti zaměřené na cvičení logické i mechanické paměti
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- Den zaměřený na „Dušičky“, sv. Martina
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, půjčit hračku, střídat se...
- Sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny-smrkání, zakrývání úst při kašli, použití mýdla /kam patří posmrkaný kapesník.../
- Námětové hry „na myslivce a zvířátka“
- Činnosti seznamující s lidovými tradicemi a zvyky /Dušičky, začátek Adventu, sv. Martin, sv. Mikuláš/
- Činnosti zaměřené na procvičování matematických pojmů /číselná řada- počítání zvířátek a stromů, geometrické tvary, porovnávání – tvary listů/
- Poznávání ekosystému /les/, činnosti přispívající k péči o životní prostředí, třídění plastů a papírů /využití barevně označených košů /
- Hrabání listí na ŠZ, využití popelnice na bio odpad

6.1.4

4. IB: ZAMRZLÁ CESTA

Charakteristika a hlavní záměr:

Období před Vánocemi je plné očekávání, těšení a příprav na blížící se Vánoce. Smyslem tohoto IB je seznámení s tradicí Mikuláše, povídání si o vhodném a nevhodném chování. Přiblížíme dětem poslání Vánoc /vánoční příběh, Betlém, obdarování/. Důležité bude posilování lásky ke členům rodiny, kamarádům, blízkým lidem. Tři králové děti vhodným způsobem seznámí s charitou a pomocí druhému.

V dalších dílčích tématech se budeme věnovat ročním obdobím, měsícům a typickým znakům zimy /pokusy se sněhem, rampouchy.../

Budeme rozvíjet pohybové aktivity na sněhu, férové chování při sportech, vnímat a uvědomovat si krásu, ale i nebezpečí zimy. Naučíme děti poznávat a starat se o ptáčky, které můžeme vidět u krmítka.

Pranostika: „O svaté Barboře, ležívá sních na dvoře“
„V lednu mráz, těší nás“

Dílčí témata:

- Milý Ježíšku...
- Kouzlo Vánoc
- Bílé radovánky
- Stopy ve sněhu

Dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy pro měsíce prosinec a leden

1. Dítě a jeho tělo (biologická)

- Rozvoj pohybových schopností, fyzické zdatnosti a zdokonalování v oblasti jemné a hrubé motoriky
- Osvojení si poznatků důležitých k podpoře zdraví /pobyt venku za každého počasí/, bezpečí, osobní pohody
- Vytváření zdravých životních návyků

Očekávané výstupy:

- Koordinovat pohyby a polohy těla, sladit pohyb s hudbou a rytmem
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej pokynu
- Zacházet s nůžkami, barvami, výtvarným materiálem, hudebními nástroji, hračkami, sportovním náčiním
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se v běžných situacích tak, aby neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani ostatních /
- Starat se o osobní hygienu, umět stolovat, umět se postarat o své věci, oblékat se, svlékat...
- Překonávání překážek, hry na sněhu a se sněhem, sáňkování, pohyb na zledovatělé cestě

2. Dítě a jeho psychika (psychologická)

➤ **Jazyk a řeč**

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních /vnímání, porozumění slyšenému/ a produktivních /výslovnost, souvislé vyjadřování, komunikace/

Očekávané výstupy:

- Porozumět slyšenému, učit se nová slova
- Učit se zpaměti básničky, říkanky, vánoční písničky, koledy

➤ **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

- Podpora a rozvoj zájmu o učení
- Zpřesňování pojmového myšlení
- Rozvoj tvořivosti

Očekávané výstupy:

- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci
- Poznat některá písmena a číslice /adventní kalendář/. Projevovat zájem o knihy, soustředit se na poslech pohádek a vánočních příběhů
- Získat představu o časových pojmech /roční období, měsíce/
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech /hudebních, výtvarných, pohybových či dramatických/

➤ **Sebepojetí, city, vůle**

- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě /sebedůvěra, osobní spokojenost/
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si své možnosti a limity /své silné i slabé stránky/
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, dětským způsobem projevovat co cítí /radost, soucit.../

3. Dítě a ten druhý (interpersonální)

- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem /MŠ, rodina/
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

Očekávané výstupy:

- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- Spolupracovat s ostatními při společných činnostech, rozdělit si úkol, konflikt řešit dohodou
- Využívat neverbální komunikaci /gesta, úsměv, řeč těla/
- Uvědomovat si příjemné i nepříjemné prožitky
- Uvědomovat si vztahy mezi lidmi /kamarádství, úcta ke stáří.../
- Nabídnout pomoc

4. Dítě a společnost (sociálně-kulturní)

- Rozvoj základních kulturně společenských postojů /tradice a zvyky/, návyků a dovedností dítěte, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Rozvoj společenského a estetického vkusu
- Vytváření povědomí o ostatních kulturách a národnostech /Vánoce ve světě/

Očekávané výstupy:

- Dodržovat pravidla vzájemného soužití v MŠ a na veřejnosti
- Rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost
- Pochopit funkci rodiny a jejich členů /chystání se na Vánoce, co kdo doma dělá.../
- Pojmenovat povahové vlastnosti
- Pozorně sledovat uměleckou produkci, v kulturních místech se chovat dle daných pravidel
- Vyjadřovat se zpěvem, hrou na rytmické nástroje, hudebně pohybovou činností /veřejné vystoupení v Adventu, vystoupení pro rodiče v MŠ/

5. Dítě a svět (environmentální)

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Poznávání jiných kultur, rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Rozvoj úcty ke všemu živému /starání se o ptáčky u krmítka/

Očekávané výstupy:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí, osvojovat si poznatky o místě ve kterém dítě žije / návštěva DPS.../
- Mít poznatky o zvycích, přijmout tradici oslav, ctít oslavy narozenin...
- Mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur
- Všimnout si změn v přírodě a nejbližším okolí, mít poznatky o planetě Zemi /střídání měsíců, ročních období/, přizpůsobit se změnám / oblečení, pocit chladu
- Pomáhat pečovat o okolní prostředí /třídění odpadů, krmení ptáčků/
- Znat co je škodlivé a nebezpečné, ale i neovlivnitelné /vítr, mráz.../ ve spojení s přírodou

Klíčové kompetence:

➤ **Kompetence k učení**

Dítě má poznatky o kulturním dění, tradicích a zvycích. Aktivně si všimá změn v přírodě. Učí se spontánně, ale i vědomě, dokáže postupovat podle instrukcí a pokynů.

➤ **Komunikativní kompetence**

Samostatně vyjadřuje své myšlenky a přání, vede dialog. Domlouvá se gesty i slovy /dramatizace, pohádky/. Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky /řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými/.

➤ **Kompetence k řešení problému**

Zpřesňuje si početní představy, užívá číselnou řadu a matematické pojmy. Orientuje se v ročních obdobích a měsících.

➤ **Kompetence sociální a personální**

Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým. Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřítit.

➤ **Činnostní a občanské kompetence**

Má zájem o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění /Vánoční vystoupení pro rodiče, návštěva DPS/. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých. Má smysl pro povinnost- ve hře, v práci i učení.

Okruhy nabízených činností:

- Ranní cvičení se zařazením lokomočních, nelokomočních a jiných činností
- Využití sněhových podmínek, sportování, férové chování při sportování
- Ranní kruh sloužící k motivaci činností, naslouchání
- Hudební a hudebně pohybové činnosti, spojení pohybu se zpěvem /návčik tanečků, vystoupení pro rodiče/
- Chystání se na příchod Mikuláše /nebe X peklo, andělská a čertí listina/
- Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování v čem se lidé liší
- Cvičení organizačních dovedností
- Činnosti zajišťující spokojenost a pohodu /vytváření vánoční atmosféry, poslech koled a vánočních písní, vánoční výzdoba chodeb a třídy.../
- Činnosti seznamující s lidovými tradicemi /povídání u Betlému/
- Práce s knihou a literárními texty, poslech pohádek a příběhů k tématu
- Práce s informacemi- atlas ptáků, pozorování ptáčků v přírodě
- Hry podporující tvořivost a fantazii /výroba ozdob z různých materiálů a dárků.../
- Činnosti zaměřené na procvičování matematických pojmů /číselná řada a číslice- adventní kalendář, geometrické tvary, porovnávání velikosti, množství/, orientace v prostoru
- Artikulační, rytmické hry, hádanky, vokální činnosti
- Společné diskuze, vyprávění zážitků, vyřizování zpráv a vzkazů
- Poslech pohádek, příběhů /vánoční příběh/, návštěva divadelního představení
- Přednes, recitace, zpěv koled, dramatizace

- Spontánní hra, experimenty a pokusy se sněhem
- Hry rozvíjející orientaci v ročních obdobích, měsících, čase a činnosti, které s tím souvisejí /dramatizace nebo poslech pohádky „O dvanácti měsíčkách“/
- Činnosti umožňující samostatné rozhodování a rozvíjení sebehodnocení
- Kooperační činnosti ve dvojicích i skupinách
- Přípravy a realizace společných oslav /Mikuláš, překvapení pod vánočním stromčkem, vystoupení na obecní akci, překvapení pro rodiče, vystoupení v DPS, Tři králové.../

6.1.5

5. IB: CESTA DO POHÁDKY

Charakteristika a hlavní záměr:

Základem tohoto IB je seznámit děti s kouzlem a vůní knihy, probudit v nich zájem a posilování vztahu ke knihám, jak se o ni starat. Ve spolupráci s rodiči povedeme děti k lásce ke knihám a tím předcházet nadměrnému sledování televize a počítače (virtuální závislost). Rozvíjet schopnost soustředit se na četbu, porozumět obsahu, rozvíjet jazykové schopnosti a paměť. Děti se budou seznamovat s pohádkovými bytostmi, naučí se rozlišovat dobro a zlo/mravní ponaučení/, rozvíjet emocionální vnímání poslechem pohádek, příběhů, dramatizací i četbou před spaním.

Budou si rozvíjet tvořivost a fantazii při přípravách na oslavu lidové tradice – Masopustu. Seznámí se s různými druhy tradičních a netradičních řemesel a profesí, vyzkouší si v dílničkách svou pracovní a výtvarnou dovednost. Budou pozorovat změny počasí a změny v přírodě na ŠZ, v okolí MŠ.

Pranostika: „Únor bílý, pole sílí“

Dílčí témata :

- Pohádkoví kamarádi
- To je zlaté posvícení

Dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy vzdělávací oblastí pro měsíc únor

1. Dítě a jeho tělo (biologická)

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky /koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod./, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Zdokonalování si věku přiměřených schopností a praktických dovedností.

Očekávané výstupy:

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí /zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé druhy náčiní, provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů, pohybovat se ve skupině, být pohybově aktivní po delší dobu/.
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku /správné držení tužky, pracovat se stavebnicemi, skládkami, s drobnými pomůckami, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem např. tužkou, barvami, nůžkami, štětcem, modelovací hmotou, správně zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod./.
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami.
- Zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky /při stolování, hygieně, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat se, obouvat, zapojovat se do úklidu hraček, pomůcek, zvládat jednoduché úklidové práce, udržovat pořádek, práce na zahradě apod./.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc /kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod./.

2. Dítě a jeho psychika (psychologická)

➤ Jazyk a řeč

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních /výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování/.
- Rozvoj komunikativních dovedností /verbálních i neverbálních/ a kultivovaného projevu.

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči.
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Učit se zpaměti krátké texty /reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod./.
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film.

➤ **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému /pojmovému/, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Rozvoj tvořivosti /tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření/
- Vytváření základů pro práci s informacemi.

Očekávané výstupy:

- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si /nového, změněného, chybějícího/.
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech /konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických/ i ve slovních výpovědích k nim
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“.

➤ **Sebepojetí, city, vůle**

- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Rozvoj schopnosti sebeovládání.

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky /lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání/, rozlišovat citové projevy v důvěrném-rodinném/ a cizím prostředí.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním – zachycovat a vyjadřovat své prožitky /slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod./.
- Vytvářet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.

3. Dítě a ten druhý (interpersonální)

- Vytváření prosociálních postojů /rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod./ .
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj kooperativních dovedností.

Očekávané výstupy:

- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, řešit konflikt dohodou.
- Spolupracovat s ostatními při společných činnostech, domlouvat se na společném řešení.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

4. Dítě a společnost (sociálně - kulturní)

- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.

Očekávané výstupy :

- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým bez předsudků, ale s úctou.
- Chápat, že každý ve skupině má svoji roli, povinnost dodržovat určitá předem daná pravidla.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky /říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo/.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově.

5. Dítě a svět (environmentální)

- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Prohlubování povědomí o místě a prostředí, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu.

Očekávané výstupy:

- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti /na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod./.
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit /vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc/.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí /dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod./.

Klíčové kompetence:

➤ **Kompetence k učení:**

Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

➤ **Komunikativní kompetence :**

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky /řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod./.

➤ **Kompetence k řešení problému:**

Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

➤ **Kompetence sociální a personální :**

Projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

➤ **Činnostní a občanské kompetence:**

Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

Okruhy nabízených činností:

- Pohybové aktivity podporující pohybové dovednosti- náčiní, náradí, překážkové dráhy...
- Dechová cvičení, logopedické chvílky, fonační cvičení
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- Práce s knihou, encyklopedií, prohlížení ilustrací
- Vyprávění si s dětmi v komunitním kruhu, zážitky, rozhovory na určité téma
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- Rýmy, zdrobněliny, rozšiřování slovní zásoby
- Smyslové a psychomotorické hry
- Seznamování a nácik básní a písní
- Individuální práce s obrázky, posloupnost děje, vyprávění pohádky vlastními slovy
- Pravidelná četba pohádek a dětských příběhů před odpočinkem
- Dramatizace s dětmi i maňásky, vymýšlení a dotváření příběhů
- Hry a činnosti s čísly a písmenky
- Společenské stolní hry s pravidly
- Konstruktivní a grafické činnosti
- Spontánní hra
- Námětové hry na různá řemesla, profese
- Tvoření v dílničkách a v ateliéru
- Hry podporující tvořivost, představivost a fantazii
- Vycházky s pozorováním okolí, zahrady v MŠ, přírody a počasí
- Sezónní činnosti na sněhu

6.1.6

6. IB: TRALALA, TRALALA, CESTA VEDE DO JARA

Charakteristika a hlavní záměr:

Hlavním záměrem tohoto IB bude pozorování přírody, která se probouzí po zimě – typické znaky předjaří, změny v přírodě, počasí, charakteristické znaky jara. Děti se budou seznamovat s tradicemi - vynášení Morany, jako symbolu zimy, uijeme si zábavný aprílový den. Budeme se společně připravovat na oslavy jarního svátku – Velikonoc, jeho významu a tradic.

Hravou a zábavnou formou si budou děti vytvářet první poznatky o planetách, vesmíru, planetě Zemi a životě na ní. Aktivně se budou podílet na ochraně životního prostředí a získávat povědomí o tom, jak mohou přírodě pomoci a co jí naopak škodí – vytváření základů ekologického chování. U dětí budeme podporovat zájem o živou i neživou přírodu.

Děti si budou prohlubovat poznatky o domácích a hospodářských zvířatech – čím se živí, vzhled, užitek pro člověka, pojmenovávání mláďat. Budeme využívat možnosti vlastního pozorování v okolí MŠ. Konec dubna bude obdobím plným kouzel a čar, smyslových her a příprav na tradici pálení čarodějnic, stavění májky.

Pranostika: „Březen - za kamna vlezem, duben - ještě tam budem“

„Na svatého Jiří, vylézají hadi a štíři“

Dílčí témata:

- Jaro se probouzí
- Život na naší planetě
- Kropenatá slepička
- Jak se mají zvířátka
- Čáry, máry...

Dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy vzdělávacích oblastí pro měsíc březen a duben

1. Dítě a jeho tělo (biologická)

- Zdokonalování pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Zdokonalování si věku přiměřených schopností a praktických dovednost
- Rozvoj a užívání všech smyslů

Očekávané výstupy:

- Zvládnout základní pohybové dovednosti při cvičení s různým náčiním, náradím, střídání poloh, postojů
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a pokynu
- Zvládat základní pohybové dovednosti při cvičení na překážkové dráze, v přírodním terénu
- Zvládat jemnou motoriku při zacházení s předměty denní potřeby, rytmickými nástroji, výtvarným materiálem
- Zvládat sebeobsluhu a uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky – běžné denní úkony v sebeobsluze, stolování, hygieně
- Zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů /sluchově rozlišovat zvuky, tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem.../

2. Dítě a jeho psychika (psychologická)

➤ Jazyk a řeč

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- Rozvoj komunikativních dovedností
- Osvojovat si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení a psaní

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
  - Učit se zpaměti krátké texty, básně, říkadla, písně, jednoduchá dramatizace...
  - Vést rozhovor a dodržovat pravidla konverzace
  - Zachytit hlavní myšlenku příběhu, převyprávět samostatně vyslechnutý příběh
  - Sledovat očima zleva doprava
  - Poznat některá písmena, slova, číslice, své jméno
-
- Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
  - Rozvoj paměti a pozornosti
  - Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problému, tvořivého sebevyjádření)
  - Posilování přirozených poznávacích citů /zvědavost, zájem, radost z objevování.../
  - Osvojovat si elementární poznatky o znakových systémech (čísla, abeceda)
  - Vytváření pozitivního vztahu k učení

Očekávané výstupy:

- Záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech /konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických/
- Chápat základní číselné a matematické pojmy a umět je využívat
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité /podstatné znaky, vlastnosti, společné znaky, charakteristické rysy/

➤ **Sebepojetí, city, vůle**

- Rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě /sebevědomí, sebedůvěra, osobní spokojenost/
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Očekávané výstupy:

- Rozhodovat o svých činnostech, soustředit se na ně a dokončit je
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Těšit se z hezkých a příjemných prožitků
- Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem

3. Dítě a ten druhý (interpersonální)

- Osvojení si pravidel chování ve vztahu k druhému
- Vytváření prosociálních postojů /sociální citlivost, tolerance, respekt, přizpůsobivost/
- Rozvoj kooperativních dovedností

Očekávané výstupy:

- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití
- Respektovat potřeby druhého dítěte
- Vnímat, co si druhý přeje a vycházet mu vstříc
- Spolupracovat s ostatními

4. Dítě a společnost (sociálně-kulturní)

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství druhých – spolupracovat, spolupodílet se
- Přizpůsobovat se společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Osvojovat si základní poznatky o prostředí, v němž žije
- Rozvoj společenského a estetického vkusu

Očekávané výstupy:

- Pochopit, že každý má ve společenství (rodina, herní skupina) svou roli, podle které se musí chovat.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě.
- Aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- Vnímat kulturní a umělecké podněty, pozorně poslouchat, sledovat literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky.

5. Dítě a svět (environmentální)

- Vytvářet elementární povědomí o přírodě, její rozmanitosti, vývoji a proměnlivosti.
- Upevňovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.
- Chápat, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale i poškozovat.
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- Spoluvytvářet zdravé a bezpečné prostředí.

Očekávané výstupy:

- Všimnout si změn a dění v přírodě a nejbližším okolí.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé /vše se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje/.
- Mít povědomí o významu životního prostředí.

Klíčové kompetence:

➤ **Kompetence k učení:**

Soustředěně pozoruje, zkoumá, experimentuje, osvojuje si souvislosti a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů. Rozšiřuje si poznatky o přírodě a prostředí, které ho obklopuje. Uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích. Učí se spontánně, ale i vědomě.

➤ **Komunikativní kompetence:**

Samostatně vyjadřuje své myšlenky. Rozumí slyšenému a vede smysluplný dialog. Rozšiřuje si slovní zásobu a aktivně ji používá. Dokáže využívat informativní a komunikační prostředky, se kterými se běžně setkává – knihy, encyklopedie, PC...

➤ **Kompetence k řešení problému:**

Všimá si dění i problémů v nejbližším okolí. Řeší problémy, na které stačí. Známé a opakující se situace řeší samostatně. Zpřesňuje si početní představy, vnímá elementární matematické souvislosti.

➤ **Kompetence sociální a personální:**

Samostatně si rozhoduje o svých činnostech, umí vyjádřit svůj názor.

Dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje. Spolupodílí se na společných rozhodnutích, dodržuje dohodnutá pravidla. Dokáže se bránit projevům násilí druhého dítěte, ponižování a ubližování.

➤ **Kompetence činnostní a občanské:**

Má smysl pro povinnost ve hře, práci, učení. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a může ho ovlivnit. Zajímá se o druhé i dění kolem sebe. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se bezpečně a odpovědně v okolním prostředí /společenském i přírodním/

Okruhy nabízených činností:

- Ranní kruh sloužící k motivaci k tématu – vyprávění, rozhovory, naslouchání krátkému příběhu, možnosti vlastního dokončení
- Řešení hádanek s využitím obrázků, vymyšlení vlastních hádanek
- Preventivní logopedické chvílky, dechová cvičení, gymnastika mluvidel, artikulační cvičení
- Společné diskuze a rozhovory k tématu
- Pravidelné vedení kalendáře přírody, opakování dnů v týdnu, měsíců, ročního období
- Práce s obrázkovým materiálem a knihou – encyklopedie, atlasy, mapy
- Popisy obrázků k danému měsíci – březen, duben
- Smyslové a psychomotorické hry, pokusy s vodou, experimentování
- Pravidelné pohybové aktivity – TVCH, RCV, TV, cvičení s náčiním, překážkové dráhy
- Pohybové aktivity v přírodním prostředí
- Činnosti relaxační, odpočinkové, zařazování prvků jógy
- Návčik nových PH a HPH, jednoduché dramatické činnosti
- Návčik nových písní k tématu s využitím doprovodu klavíru, rytmických nástrojů
- Rytmizace říkadel, slov
- Práce s písmeny, skládání slov podle vzoru, napodobování písmen, určování hlásky na začátku a konci slova
- Kooperativní činnosti ve skupinách – manipulační a vv činnosti
- Společenské hry s pravidly – pexesa, domino, člověče, nezlob se
- Činnosti zaměřené na rozvoj představitosti, tvořivosti a fantazii k daným tématům
- Námětové hry
- Spontánní hry s využitím různých pomůcek, materiálů
- Konstruktivní a grafické činnosti – stavebnice, kreslení, netradiční vv techniky
- Výtvarné činnosti – malování, kreslení, stříhání, skládání z papíru, modelování...
- Hry s labyrinty
- Vycházky do okolí s pozorováním – příroda, počasí, zvířata...
- Aktivity podporující vztahy mezi dětmi – společné oslavy narozenin, svátků
- Přípravy a realizace společných zábav a slavností - vynášení Morany, aprílový den, Velikonoce, Den vody, Den země, čarodějnice, stavění májky...

6.1.7 7. IB: CESTIČKA K DOMOVU, LÉTU A PRÁZDNINÁM

Charakteristika a hlavní záměr:

Základem tohoto IB je upevňovat a prohlubovat pozitivní citové vztahy v rodině (láska, úcta, tolerance, vzájemná pomoc), uvědomovat si významu rodiny, toho, že každý z nás někam patří, má svůj domov, zná svoji adresu. Děti se budou hravou formou seznamovat s významem práce a povoláním rodičů. Budou se starat o školní zahradu a vnímat změny v přírodě /péče o záhony květin, o bylinkovou zahrádku, vnímat koloběh vody, třídít odpad ... / Součástí tohoto IB je i seznámení s oblastí cestování /mapou světa/, budou si utvářet povědomí o existenci jiných ras a kultur. Děti se seznámí s dopravní výchovou /záchránáři, policisté, hasiči, dopravní prostředky, dopravní značky/, osvojí si základy bezpečného chování na chodníku a u silnice, při pohybu venku.

V tomto IB se zaměříme i na oslavu „Dne dětí“, slavnostní rozloučení se školkou a těšení se na léto a prázdniny. V prázdninovém provozu se budeme věnovat hře a letním činnostem /otužování na ŠZ, hrátky s vodou, sportování, vycházky v okolí MŠ, sbírání plodů.../

Pranostika:

„Májová kapička, naroste travička“
„Pankrác, Servác Bonifác - jsou ledoví muži,
spalují mrazem ovoce a růži“
„Medardovo kápě - 40 dní kape“

Dílčí témata:

- Tatínek a maminka, to je naše rodinka
- Malí zahradníci
- Poznáváme, cestujeme
- Hola, hola, léto volá
- Prázdninové hrátky

Dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy vzdělávacích oblastí pro měsíc květen, červen, červenec, srpen

1. Dítě a jeho tělo (biologická)

- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky.

Očekávané výstupy:

- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů /sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod./.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti – střídání poloh a pohybů, zdolávání překážek, prostorová orientace, sezonní činnosti.
- Znat základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, zdravým životním stylem.
- Zvládat jemnou motoriku při zacházení s předměty denní potřeby, při kreslení, střihání, manipulaci s přírodninami, skládání papíru, modelování, navlékání, jednoduchými rytmickými nástroji apod.
- Uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky /osobní hygiena, jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod./.
- Znat a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici /bezpečné chování při přecházení vozovky, užití reflexních vestiček../.
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.

2. Dítě a jeho psychika (psychologická)

➤ Jazyk a řeč

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních /vnímání, naslouchání, porozumění/ i produktivních /výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování/ .
- Rozvoj komunikativních dovedností /verbálních i neverbálních/ a kultivovaného projevu.

Očekávané výstupy:

- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Vést rozhovor /naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se/.

- Porozumět slyšenému /zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách/.
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.
- Učit se zpaměti krátké texty /reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod./.
- Poznat některá písmena a číslice, popř. slova.
- Poznat napsané své jméno.

➤ **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

- Rozvoj paměti a pozornosti.
- Rozvoj tvořivosti /tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření/ – posilování přirozených poznávacích citů /zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod./.
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.

Očekávané výstupy:

- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení – postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech /konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických/.

➤ **Sebepojetí, city a vůle**

- Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky /lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném /rodinném/ a cizím prostředí.
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování /odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod./.
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky /slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod./.
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.

3. Dítě a ten druhý (interpersonální)

- Posilování prosociálního chování k druhým lidem - v rodině, v MŠ, ve skupině dětí
- Vytváření prosociálních postojů, rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- Rozvoj kooperativních dovedností

Očekávané výstupy:

- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem i s dospělými
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí, nálad
- Přiměřeně reagovat ve známých situacích
- Umět spolupracovat s ostatními při společných činnostech, domlouvat se na společném řešení, uzavírat kompromisy
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet druhému vstříc, nabídnout pomoc
- Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepřijatelná
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

4. Dítě a společnost (sociálně – kulturní)

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- Vytvoření pozitivních postojů a vztahů ke světu, k životu, ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevit

Očekávané výstupy:

- Pochopit, že každý má ve společenství /v rodině, ve třídě, v herní skupině/ svou roli, podle které je třeba se chovat
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým bez předsudků, respektovat rozdílné vlastnosti a schopnosti druhých
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí/
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky a prožitky
- Vyjadřovat se prostřednictvím výtvarných, hudebních, pohybových činností, zapojit se do tvoření a her

5. Dítě a svět (environmentální)

- Prohlubování povědomí o místě a prostředí, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Poznávání jiných kultur

- Osvojovat si poznatky o změnách v přírodě
- Osvojování si poznatků a dovedností důležitých k vytváření bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy:

- Bezpečně se orientovat v blízkém okolí, jak se chovat v novém prostředí /výlet, dovolená
- Všimát si změn a dění v nejbližším okolí
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- Znat, co je ve spojení s přírodou nebezpečné, ale i neovlivnitelné /ochrana před sluncem, pokrývka hlavy, pitný režim, otužování, sběr plodů.../
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit /vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc/

Klíčové kompetence:

➤ **Kompetence k učení**

Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

➤ **Komunikativní kompetence**

Komunikuje bez zábrán s druhými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou. Dovede využít s pomocí dospělého knihy, atlasy, naučné knihy k získávání informací, které ho zajímají.

➤ **Kompetence k řešení problému**

Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, nebojí se chybovat, nebo si řekne o pomoc.

➤ **Kompetence sociální a personální**

Projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

➤ **Činnostní a občanské kompetence**

Má zájem o druhé i o to, co se kolem děje. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých. Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně.

Okruhy nabízených činností:

- Ranní kruh sloužící k motivaci činností, rozhovory, naslouchání
- Pohybové aktivity v různém prostředí /ŠZ – průlezky, klouzačka, houpačky, cvičení venku, delší vycházky na kopec, do lesa, otužování, hry s vodou.../

- Dechová cvičení, logopedické chvílky, fonační cvičení
- Nácvik nových básní, říkadel, písní, tanečků, pohybové hry, HPH
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- Rýmy, zdrobněliny, rozšiřování slovní zásoby
- Hry a činnosti s čísly a písmenky
- Smyslové a psychomotorické hry
- Konstruktivní a grafické činnosti
- Výtvarné práce s využitím různých technik
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- Pokusy s vodou na ŠZ, sázení rostlin, zalévání, pozorování pod lupou
- Sběr plodů a přírodnin
- Práce s knihou /encyklopedie, atlas, mapa, prohlížení ilustrací.../
- Námětové hry, spontánní hra dle své volby
- Společenské stolní hry s pravidly
- Pravidelná četba pohádek a dětských příběhů před odpočinkem
- Využití kalendáře přírody, názvy dnů v týdnu
- Kooperativní činnosti ve dvojicích a skupinkách
- Vycházky do okolí, výlety s batůžky
- Školní výlet
- Příprava loučení se školkou a se školáky
- Spaní předškoláků ve školce /

Rizika ve vzdělávacích oblastech vztahující se ke všem IB obsažených v ŠVP

1. Dítě a jeho tělo

- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné využívání vybavení a dalších možností
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- nedostatek či zkrácení elementárních problémů o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- nevhodné chování dospělých v prostředí školy

2. Dítě a jeho psychika

➤ Jazyk a řeč

- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- vytváření komunikativních zábran /necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu/

➤ Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

➤ Sebepojetí, city, vůle

- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- spěch a nervozita, omezování možnosti dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činnosti dětí dospělými
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí

3. Dítě a ten druhý

- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícného postoje k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte

4. Dítě a společnost

- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- schématické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- nedostatek příležitosti k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

5. Dítě a svět

- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné a nepřehledné prostředí, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí, převaha zprostředkovaného poznání světa

6.2 *Popis zpracování třídního vzdělávacího programu*

Školní vzdělávací program je společným východiskem pro práci pedagogů v rámci jednotlivých tříd. Na jeho základě a v souladu s ním učitelé na jednotlivých třídách v rámci vzájemné spolupráce připravují třídní vzdělávací program tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí. Jednotlivé integrované bloky jsou pro učitele oporou a ponechávají dostatek prostoru pro jejich kreativitu a tvůrčí schopnosti. Pedagogové si je připravují průběžně a operativně je dotváří a upravují. Součástí je také průběžné hodnocení. Dětem vytváříme prostor pro samostatnost, tvořivost, sebejistotu a utváření zdravého sebevědomí.

Přílohou třídních vzdělávacích programů jsou KOVY – Konkretizované očekávané výstupy. Jedná se o materiál s bohatou nabídkou nejrůznějších činností a příležitostí, které jsou jasně a zřetelně propojeny s očekávanými výstupy Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání.

6.3 Doplnkové programy

Tradice – slavnosti – mimořádné dny v MŠ

Doplňující programová nabídka nadstandardních aktivit realizuje mateřská škola tak, aby zapadala do celkového pojetí bloků, byla jeho doplněním nebo praktickou dovedností (exkurze, vycházky tematicky zaměřené, výlety, divadelní a filmová představení – pokud to nabídka dovoluje, volíme pohádku či příběh k aktuálnímu tématu...).

Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří množství mimořádných aktivit, které mateřská škola organizuje v průběhu celého školního roku, která napomáhají prohlubovat vrstevnické vztahy, kamarádství. Děti tak vnímají svoji individualitu, sounáležitost se skupinou a mateřskou školou.

Ostatní aktivity:

- divadla, kina, hudební koncerty (zveme divadelní soubory do MŠ, účastníme se akcí pořádaných jinými subjekty)
- exkurze – návštěvy pracovního prostředí blízké dětem (knihovna, pošta, obchod, hasiči, dílny – truhlářská, obuvnická, krejčovská...)
- vycházky a výlety do okolí – poznávání přírodních krás
- oslavy – Mikulášská nadílka, vánoční besídky, koledy s překvapením u stromečku, Masopust, karneval, velikonoční zvyky a tradice, oslavy svátku maminek, MDD
- třídní oslavy narozenin a svátků
- účast s vystoupením na slavnostech pořádaných osvětovou besedou – Vánoční trhy, Velikonoční jarmark, vítání občánků
- třídní výlety pěší i s dopravou
- návštěva 1. třídy ZŠ – předškoláci
- společné zábavné odpoledne – Pojdme se poznávat a spolu si hrát, Zamykání lesa, Pexesiáda, Hračkiáda, Loučení se školáky a školním rokem
- pečení a vaření dětí
- dílničky se seniory a vystoupení pro seniory v DPS
- besedy a hry s odborníky – profese (zdravotní sestra, zubař, hajný...)
- spolupráce s Duhou Jeseník v rámci projektových dní
- barevné dny – barevná trika dětí
- čtení pohádek dětem – babička z DPS

6.4 Ekologická podpora

Ekologická podpora je součástí pobytu venku, ale i přímé vzdělávací práce učitelek, včetně některých akcí školy, které tyto prvky zahrnují (třídění odpadu).

- Třídění odpadu ve třídě, vynášení do kontejnerů v blízkosti MŠ, využívání bio popelnice a kompostéru.
- Pokusy ve třídě – klíčení rostlin, přírodniny, sníh, led...
- Beseda s hajným s ukázkou (paroží, hlasy zvířat...).
- Ochrana prostředí v rámci vycházek do lesa – vedení dětí, jak se v lese chovat, krmení pro LZ.

- Úklid odpadků – na zahradě, v přírodě.
- Péče o květinový a bylinkový záhon, krmítko.....
- Pozorování – vývoj živočichů u rybníčku, v potůčku, řece, hmyzí hotely

Závěr

ŠVP je vytvořen v souladu s RVP PV a v souladu s obecně platnými právními předpisy. Je to veřejný dokument, který je přístupný pro pedagogickou i pro nepedagogickou veřejnost. Je k nahlédnutí v jednotlivých třídách, na informačních nástěnkách pro rodiče a na webových stránkách školy. Na tvorbě ŠVP PV se podílely všechny učitelky, psanou podobu provedla ředitelka školy.

Dokument schválila pedagogická rada dne 26.8.2021.